

THÔNG TIN HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC

Hội thảo: Đề án biên soạn Bách khoa toàn thư Việt Nam giai đoạn 2014-2023: Kết quả, bài học, những vấn đề đặt ra và định hướng giải quyết

Ngày 23/01/2024, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam tổ chức Hội thảo “Đề án biên soạn Bách khoa toàn thư Việt Nam giai đoạn 2014-2023: Kết quả, bài học, những vấn đề đặt ra và định hướng giải quyết”. Tham dự Hội thảo có lãnh đạo Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam, các trưởng ban biên soạn các quyển thuộc Bách khoa toàn thư cùng đông đảo các nhà khoa học.

Đề án Biên soạn Bách khoa toàn thư Việt Nam được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt từ năm 2014, với mục tiêu góp phần nâng cao trình độ dân trí, phục vụ sự nghiệp xây dựng, bảo vệ, phát triển đất nước, trở thành công cụ học tập, tra cứu chính thức, chuẩn mực, thiết yếu trong quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế của Việt Nam. Bách khoa toàn thư Việt Nam sẽ gồm 36 quyển viết về 73 ngành ở các cụm lĩnh vực như: Khoa học xã hội và nhân văn; khoa học tự nhiên và công nghệ, nghệ thuật... Mỗi quyển có độ dài trung bình khoảng 1.500-2000 trang với khoảng 2.000-2.500 mục từ. Từ việc kế thừa tri thức từ các cuốn Bách khoa đã có trên thế giới và cả về tri thức chung, tri thức riêng của từng quốc gia, Việt Nam sẽ biên soạn để bổ sung và hoàn thiện các tri thức của Việt Nam. Việc biên soạn này cần bảo đảm tính khoa học, tính đại chúng, tính dân tộc và tính hiện đại như mục tiêu đã đề ra.

Tổng kết lại quá trình gần một thập niên triển khai thực hiện Đề án, các đại biểu nhận định, vượt qua những khó khăn đến từ các yếu tố khách quan và chủ quan,

Đề án đã đạt được những kết quả tích cực như: Quy tụ được một lực lượng đông đảo các nhà khoa học, giới chuyên môn có kinh nghiệm, tâm huyết tham gia công tác biên soạn từ điển, bách khoa toàn thư (hơn 1.000 người); Xây dựng được một hệ thống tư liệu, tài liệu tham khảo đồ sộ, phong phú, phục vụ công tác biên soạn từ điển, bách khoa thư; Hoàn chỉnh được mô hình cấu trúc của Bách khoa toàn thư Việt Nam; Xác định và trang bị kiến thức về Bách khoa toàn thư Việt Nam cho đông đảo đội ngũ cán bộ tham gia biên soạn;... Tuy nhiên, bên cạnh đó vẫn còn những vướng mắc nhất định như: Sự chênh lệch về tiến độ thực hiện giữa các ban biên soạn; Đội ngũ nhân sự chưa được kiện toàn đầy đủ; Phát sinh các thủ tục hành chính;...

Từ thực tế đó, các đại biểu rút ra một số bài học và chia sẻ những giải pháp nhằm tháo gỡ thách thức đang đặt ra trong quá trình quản lý, biên soạn thực hiện Đề án thời gian tới như: Cần có kế hoạch tổng thể để hoàn thành Đề án tương ứng với thời gian được giao; Kiện toàn nhân sự của Đề án (Ban chủ nhiệm, Ban biên soạn chuyên ngành, Hội đồng biên tập, Ban biên tập, Ban thư ký,...); Cần đổi mới phương thức quản lý, tăng cường phương thức khoán chi đối với từng quyển; sớm ban hành Quy chế quản lý khoa học đối với Đề án; Rà soát, phê duyệt chính thức Bảng mục từ của cả bộ Bách khoa toàn thư Việt Nam, Bảng mục từ của từng Quyển (điều chỉnh/bổ sung), bổ sung kênh hình, mục tiêu hướng tới là hoàn thiện 65.000 mục từ, có tiêu chí cụ thể về trường độ mục từ; Ban hành quy chế quản lý khoa học của Đề án, hoàn thiện cơ chế tài chính của Đề án;...

HOÀI PHÚC